

zijde (Van Oosthuysen dus) of door zijnentwege zullen kunnen worden gebruikt, hetzij te voet, te Paard, of met Rijtuig en met Vee, zonder daarin verhinderd te mogen worden. . . .”

Als we dan tenslotte lezen, dat de bewoners van Dennenburg verklaren „af te zien van terugvordering van kosten ter zake geschillen (die door deze vereffend zijn) zoo bij den Heere Vreederegter als andere gevallen of gemaakten van alle voorige Sustenuen of pretensiën van schadevergoeding hoe ook genaamd”, dan zien we dat er sinds 1777 wel héél wat veranderd is. Zoals in de 15e en 16e eeuw de adel het veld moest ruimen voor de opkomende regenten (noblesse de robe) zo moesten deze laatsten op hun beurt de vlag strijken voor de rijke fabrikanten. Bovendien zal de tussenliggende franse revolutie ook wel hebben bijgedragen om oude feodale rechten aan te tasten.

Wanneer we de drukke winkelstraat die de Traaij 4) thans is, bezien, kunnen we ons de boven geschetste strubbelingen om een uitweg moeilijk voorstellen.

WIM HARZING

4) In feite werd met 't woord Traay een uitgekapte weg tussen de bossen bedoeld. Jachtterreinen werden aangegeven b.v.: „van de eerste tot de zevende traay”.

RESTAURATIES IN UTRECHT

Aangezien de leden van de vereniging „Oud Utrecht” ongetwijfeld belang zullen stellen in de lotgevallen van de monumenten van de stad Utrecht, zal er voortaan zo mogelijk maandelijks een berichtje in het maandblad worden gepubliceerd omtrent voltooide restauraties, vondsten etc.

Zo kwam in de afgelopen maand de restauratie gereed van de volgende werfmuren: Vismarkt 19 en 23, Oude Gracht 317-321 en Nieuwe Gracht 63.

Bij de werfmuur van het perceel Vismarkt 23 werd een stenen trap gemaakt ter vervanging van de houten trap, welke stond voor nr. 22. Het grote gietijzeren raam van nr. 23 is vervangen door een van hout; in verband met de eisen van het bedrijf, dat in de achtergelegen kelder wordt uitgeoefend, konden de afmetingen niet worden gewijzigd.

In het achtkant van de Domtoren moesten aan de noordzijde de montants gedemonteerd worden, om de Armco-stalen brugstaven welke ca 1910 waren aangebracht, te kunnen vervangen door brugstaven van brons. Dit Armco-staal werd destijds geacht roestvrij te zijn, dit blijkt echter allerminst het geval te wezen, zodat na rond een halve eeuw het natuursteenwerk rondom reeds ernstig is beschadigd.

De toren van de Geertekerk kreeg een nieuw, electrisch uurwerk.

Het oude uurwerk blijft als historische bezienswaardigheid in een der torenruimten opgesteld.

Dank zij het Utrechts Monumentenfonds kon het zeer rijke Lodewijk XIV balkonhek van het huis Boothstraat 12 worden hersteld. Het ajour bewerkte voorgedeelte hiervan verkeerde reeds geruime tijd in zeer slechte staat. Het was in marmer uitgehouwen en dit materiaal bleek in de loop der tijd geheel te zijn verpulverd. Slechts de huid gaf de verschillende fragmenten zelf nog een redelijke samenhang. Daar het niet mogelijk was de nog aanwezige delen aan elkaar te bevestigen en daartussen nog weer aanvullingen voor de ontbrekende delen aan te brengen, werd van de aaneengepaste delen — welke door het bij-boetsen van de ontbrekende stukken waren gecompleteerd — een afgietsel in weerbestendige kunststeen gemaakt. De beeldhouwer C. Groeneveld voerde een en ander uit.

Het in het septemбернаummer van „Oud Utrecht” (blz. 90—91) besproken gedeelte van de kloostergang van het voormalig Catharijneconvent kon op 7 november door de Vereniging van Katholieke Kunstenaars in gebruik genomen worden.

De afdeling Monumentenzorg van Rijksgebouwendienst is bezig met het aanbrengen van een nieuwe bestrating in de kloostergang van de Domkerk. Hiervoor worden oude tegels van Naamse steen, formaat ca 50 x 50 cm, gebruikt.

Tijdens werkzaamheden in de kelders van het huis Achter St. Pieter 18 (Notarishuis voor verkopen) trof men op een diepte van 3,5 à 4 meter onder straatpeil een vrij groot aantal scherven aan van Romeins aardewerk (w.o. terra sigillata).

Ir. C. L. TEMMINCK GROLL

ACHTERSTALLIGE AANKONDIGINGEN

(Vervolg)

III. KERKGESCHIEDENIS

H. Bruch, De twee recensies der Vita Radbodi. In: Ned. Archief voor kerkgeschiedenis. N.S. 38, 1951, blz. 1—13.

D. A. Stracke S. J. Over de vita Sancti Radbodi. In: idem N.S. 38, 1951, blz. 129—141.

Radboud, bisschop van Utrecht, 900—917.

J. F. A. N. Weijling, Bijdrage tot de geschiedenis van de wijbisschoppen van Utrecht tot 1580. Utr. 1951, 346 blz. Proefschrift Nijmegen.

Ook verschenen als deel LXX, 1951 van Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht.